

Telegraful

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
Apare zilnic

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Hitler pe plăci

A fost odată ca niciodată... A fost o vreme când Hitler vorbea tot la două—trei săptămâni, sau cel puțin tot la două—trei luni, pentru a anunța cucerirea câte unei țări, pentru a da de știre lumii că armata germană a repurtat o nouă biruință kolossală, pentru a constata că forțele engleze „au fost aruncate în mare”, sau că forțele sovietice „au fost doborâte la pământ, de unde nici odată nu vor mai fi în stare să se ridice”.

În vremea aceea Hitler nu numai că vorbea des, dar vorbea și mult. Cuvântările lui țineau câte două—trei ore și — fiind transmise pe aproape toate posturile de radio europene — dedeau peste cap întreg programul radiofonic al bătrânului nostru continent; iar presa mondială, comentând aceste discursuri, avea ce băga pe moara opiniei publice, câte-o săptămână—două.

Și glasul Führerului era teribil. Spre a-l asculta trebuia să-ți astupi urechile cu vată sau să-ți surdinezi aparatul de radio; altfel riscai să rămâi cu timpanele ferfeniță.

Führerul era teribil mai ales când amenința pe Ruși că nici în Siberia n'o să scape de tăvălugul armatei germane, sau pe Englezi că o să le ștergă („ausradieren”) orașele de pe fața pământului, sau pe Americani că o să-i trimită în fundul Oceanului, cu flota cu tot.

Și s'a făcut de mai multe ori seară și dimineață. Viteza armată sovietică s'a refăcut, iar Anglia și America s'au ridicat și ele cu toată uriașa lor putere militară pe care și-o zidiseră într'un ritm de-o impresionantă rapiditate. Rezultatul acestor eforturi aliate a fost, că oștile germane s'au oprit pe toate fronturile. Adecă „s'au oprit” nici nu e bine spus. Adevărul este că oștile lui Hitler au fost silite să înceapă a se replia, a-și scurta frontul, a ocupa noi poziții — cum se spunea în terminologia eufemistă a comunicatelor agenției DNB.

Întâmplându-se unele ca acestea, Führerul a început a-și răi discursurile și a le scurta durată. Vocea lui era tot mai domoală. Chiar fără să fi citit comunicatele oficiale, ascultătorul își putea da seama că în mersul războiului s'a produs o fundamentală schimbare. Asta era în anul Domnului 1943.

Astăzi? Europa asta necăjită, sătulă de ciorba „noului ordine” pe care i-a servit-o Hitler fără să-i fi spus vreodată din ce este ea pregătită, așteaptă — de atâta vreme — să vorbească Führerul. Dar Führerul nu mai vorbește. Nici tare, nici domol. Ce-ar și avea de spus? Că armata sovietică e la granița Prusiei orientale, la porțile Solnocului și ale Belgradului? Sau că forțele anglo-americane au pătruns în Renania? Sau că oștile acelorași aliați au alungat pe Nemți dela El-Alamein până în câmpia Lombardiei? Dar asta o știe toată lumea și fără vreun discurs al Führerului.

Și totuși, cei îndrăgostiți de vocea lui Hitler să nu desprezeze. Il mai pot asculta. Căci postul de radio Londra a avut buna inspirație să înregistreze, la timpul său, discursurile lui Hitler pe plăci, ca să le poată retransmite, măcar fragmentar, și după 2—3—4 ani dela data rostirii lor. Ceea ce se și întâmplă din când în când, chiar în zilele noastre, spre justificata plăcere a Europei pe cale de a scăpa de „noul ordine” — și, probabil, spre mai mica plăcere a Führerului și a marelui său Stat Major.

Hitler pe plăci: „O, jerum, jerum, jerum,
O, quae mutatio rerum!”

Sau, pe limba lui Coșbuc:

„Parcă-i viul parastas al altor vremi!”...

R. B.

In inima Ungariei

Trupele Mareșalului URSS Rodion Yacovlevici Malinovski se află la jumătatea drumului dintre frontiera de Vest a României și capitala Ungariei, străbătând până acum 154 km. în spre Budapesta. Ele au tăiat calea ferată Dobrișin-Budapesta.

Orașul Solnoc a fost luat cu asalt, după trecerea Tisei. Un alt cap de pod s'a realizat la Nord de Seghedin. Orașul Csongrad, aflător la dreapta Tisei deasemenea a fost cucerit.

Atac general în Transilvania și Ungaria

Faza pregătirilor preliminarei, în vederea bătăliilor care vor alunga pe unguri și germani din Transilvania, s'a isprăvit.

Ieri, trupele noastre și trupele aliate sovietice au deslănțuit atacul general împotriva grupurilor inamice din Ardealul de Nord și Ungaria.

Vânătorii de Munte români sunt pe Dealul Feleacului, la 5 km. de Cluj.

Pe de altă parte, vitezele trupe ale Mareșalului Malinovski au pătruns în interiorul Ungariei pe-o adâncime de 154 km.

Alte amănunte, în corpul ziarului.

ȘTIRI mărunte

Consiliu de Miniștri

București 10 — În ședința sa de ieri, Consiliul de Miniștri a luat act cu satisfacție de evoluția situației militare pe fronturile din Transilvania și Ungaria — și a rezolvit lucrări curente.

București 10 — Dl General Doctor Nicolae Marinescu, Ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, a inspectat mai multe așezăminte sanitare din Moldova.

Noul director general al învățământului superior

Dl Prof. univ. Th. Ionescu a fost numit director general al învățământului superior.

Bătălia finală pentru destrugerea aviației germane

Londra 10 — Royal Air Force și aviația americană au început bătălia finală pentru lichidarea instalațiilor aviației germane. Mii de aparate aliate colaborează la această acțiune.

Dl Dr. Ionel Pop

Inalt Comisar pentru Ardeal

În „Monitorul Oficial” de azi a apărut Decretul-Lege pentru înființarea și organizarea unui Inalt Comisariat, însărcinat cu organizarea și administrarea ținuturilor desrobite din Ardealul de Nord.

La cărma Inaltului Comisariat, pentru Ardealul eliberat, a fost numit dl Dr. Ionel Pop, avocat în Cluj-Sibiu.

Inaltul Comisar Dr. Ionel Pop este investit cu rang și atribuții de ministru.

Secretar general al Inaltului Comisariat a fost numit dl General rez. Barbu Vasile.

Directii de atac:

MEMEL—LIBAU

Moscova 10 — Peste șase sute mii ostași sovietici sunt angajați în noua ofensivă din Țările baltice. Presiunea se exercită în spre orașele-porturi Memel și Libau.

Fuga Ungurilor din Bacica

Budapesta 10 — Radio Budapesta a dat astăzi sperate îndrumări ungarilor din Bacica [Jugoslavia], pe unde pot trece mai ușor și mai grabnic Dunărea, spre regiunea apuseană a țării.

(Se vede că se tem de pedeapsă pentru ororile ce le-au săvârșit împotriva Sârbilor din Bacica, în primăvara anului 1941).

Dnii Churchill și Eden la Moscova

Moscova 10 — Corespondentul agenției sovietice de știri TASS face cunoscut că dnii Winston Churchill, primul ministru al Marii Britanii, și Anthony Eden, ministru de externe, au sosit ieri la Moscova, însoțiți de mai mulți experți militari în frunte cu Mareșalul Sir Allan Brooke, șeful Marelui Stat Major al Imperiului britanic.

În întâmpinarea oaspeților au ieșit la aerodrom Vice-președintele Consiliului comisarilor poporului URSS, dl Venceslav Molotov, comisar al afacerilor externe, însoțit de vice-comisarii departamentului, Generalul Antonov, șef de Stat Major, ambasadorii britanic și american, dnii Kerr și Harimann.

O gardă militară a dat onorul. Au fost intonate imnurile naționale britanic și sovietic.

Invățătura zilei

Impatrița adevărului n' avem nici o putere; avem pentru adevăr.

II Corinteni 13, 8

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:

Mercuri 11 Oct. — Sf. Ap. Filip
Joi 12 Oct. — M. Pr. Tarah

FARMACILE DE SERVICIU

Marți 10 Oct. Lieb Victor, str. Regina Maria 59
Mercuri 11 Oct. Victor Pop str. Regina Maria 36
Joi 12 Oct. Müller Eric Piața Regele Ferdinand 10
Vineri 13 Oct. Timal, Siegfried str. Turnului 18

LOCALE

Studentii Universității „Regele Ferdinand I” din Cluj-Sibiu, veniți în localitate în vederea examenelor, și cari din lipsă de locuințe sunt nevoiți să se adăpostească în gară, roagă călduros pe toți Sibiienii să-i primească, în mod provizoriu, în casele lor.

Suntem siguri că apelul lor va găsi cuvența înțelegere, românească și creștinească, în sânul populației din Sibiu. De aceea, cei ce doresc a da urmare acestui apel, sunt invitați să-și anunțe adresele la Redacția ziarului „România Nouă”, str. Regina Maria 12, etaj I, zilnic între orele 8-11 și 16-18.

Anunț

Se caută un îngrijitor cu soție, fără copii pentru Sanatorul Schitul Păltiniș, Sofia să priceapă și bucatăria.

Se vor angaja numai persoane de toată încrederea, cu certificate bune.

Cel angajat va avea pentru sine și soție locuință și hrană în natură și un salariu după hărănicie și înțelegere.

Cei cari doresc a ocupa acest post își vor înainta cererea însoțită de acte Arhiepiscopiei ort. rom. din Sibiu str. Mitropoliei 52, arătând și pretențiile lor de salariu.

Ciumă la Alger

Londra 9 — La Alger a izbucnit ciuma. Avioanele de pasageri continuă încă să sosească și să plece la și dela aerodromurile din vecinătatea orașului, care este interzis accesului călătorilor.

Despăgubirile și Germania

Intr'una din recentele ședințe, ale Camerei Comunelor, un deputat al Angliei a întrebat pe ministrul președinte, dacă aliații au statornic cifra despăgubirilor de război, ce va avea să le plătească Germania după înfrângerea sa. Ministrul președinte Churchill a răspuns, că guvernele aliate n'au luat hotărâri, în chestiunea aceasta, până acum; trecutul război — a spus ministrul — ni-a dat o prea bogată experiență în această materie: Atunci Germania fusese obligată să plătească 100 de milioane lire sterline aur anual și 26 la sută din exporturile sale. Aceste cifre au fost mereu schimbate și reduse, aproape la nimic. Statele aliate au acordat Germaniei un împrumut de 2000 milioane lire sterline, sumă care n'a fost plătită nici-odată: Germania învinsă a ieșit din război mai bine decât statele aliate victorioase... Nu vom cădea din nou în aceeași greșală de neiertat, — a încheiat oratorul.

Refugiații

sfătuiți să se înapoieze

Ministerul afacerilor interne sfătuiește locuitorii refugiați să se înapoieze în localitățile de unde au plecat. Este mai cu seamă în interesul lor să-și îngrijească avutul și să împiedece irosirea bunurilor lăsate fără pază.

Franța pe cale de-a fi cu totul liberă

Cu ocazia unei manifestări patriotice, din orașul francez Lille, generalul de Gaulle a declarat:

„Franța nu este încă cu totul liberă; după ce dușmanii vor fi definitiv alungați din Alsacia și Lorena, trupele franceze vor porni la atac în contra germanilor și vor arăta lumii ce însemnează mândria galilor”.

Intrevederile dela Moscova

Londra 10 — Dl Atlee vice-președintele Consiliului de Miniștri al Marelui Britanii, a declarat în Camera comunelor că dnii Churchill și Eden au plecat la Moscova pentru a avea întrevederi cu Mareșalul Stalin și cu dl Molotov.

Vizita aceasta este o consecință a întâlnirii dela Quebec [Canada] dintre dnii Roosevelt și Churchill, întâlnire la care Mareșalul Stalin n'a putut lua parte.

Discuțiile dela Moscova intrinsec consimțământul guvernului Statelor Unite ale Americii, care este reprezentat prin ambasadorul său în URSS dl Henry Havrinan.

New-York — În legătură cu întrevederile dela Moscova, ziarul „New-York Times” constată că după conferința dela Dumbarton-Oaks [Washington], necesitatea unei întâlniri între dnii Roosevelt, Churchill, Stalin și Ciang-Kai-Shek este tot mai evidentă.

De înregistrat...

Privitor la operațiile militare din Ardeal, Banat și Ungaria, sânt vrednice de înregistrat, sub raportul stării de spirit și al valorii combative atât ale trupelor noastre cât și ale celor dușmane, declarațiile prizonierilor, capturați de soldații noștri. Rezultă din declarațiile prizonierilor: Moralul foarte scăzut al ostașilor nemți, cari socotesc inutile jefurile sângeroase ce le mai face Germania; organe de siguranță supraveghează de aproape soldații nemți, amenințați cu împușcare în caz de părăsire a luptei; majoritatea trupelor dușmane se compune din neinstruiți și în vârstă de 40 de ani; munițiile scăzute și mijloacele de transport tot mai slabe; focul violent al artileriei române, bine plasat, pricinuește mari pierderi în efective, companii ajungând la 40-50 de oameni.

În schimb, moralul trupelor româno-ruse, însuflețite de nădejdea victoriei definitive, este cu atât mai ridicat.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în 9 Octombrie:

În Transilvania de centru, trupele române și trupele sovietice au deslănțuit ieri atacul general și înfrângând rezistența inamicului, au desorbit mai multe localități, între cari: Band, Iceland, Sânger, Triteni, Cianul-mare și punctul feroviar Valea-Florilor, situat la Sud de Cojocna.

Unități din Corpul de Vânători de munte români stăpânesc Dealul Feleacului.

În Ungaria, trupele sovietice și trupele noastre au atins Tisa în mai multe puncte, în zona Bereteu.

Moscova 10 — În vertiginoasa lor înaintare prin pusta Ungariei, coloanele ruso-române au ajuns până la 18 km. S.-V. de Dobrișin, ocupând peste 100 orașe și sate, printre cari: Püspökladány, Cartag, și Hajduszoboszló.

Pe aerodromul dela Nadudvar, Rușii au capturat 140 avioane germane intacte.

În sectorul Sudic al Tisei, armatele sovietice au forțat Tisa, și după ce au trecut-o, au ocupat mai multe localități, printre cari orașul Zenta.

Frontul din Răsărit

Londra 10 — Se anunță mari succese pe frontul baltic și pe cel ungar. Trupele rusești au străpuns

O nouă Societate a Națiunilor

Londra 10 — Guvernele din Londra, Moscova, Washington și Ciung-King au publicat simultan textul hotărârilor la cari a ajuns conferința dela Dumbarton Oaks după 6 săptămâni de lucru. Textul acesta cuprinde propunerile conferinței pentru constituirea unei organizații internaționale, care să apere pacea și să înfrângă orice agresiune.

Propunerile acestea preconizează înființarea unei Societăți cu numele: „Națiunile Unite”, care va cuprinde la început toate popoarele ce luptă acum în comun pentru înfrângerea Puterilor agresive, iar cu timpul și pe cele ce vor avea dorința sinceră de-a colabora la menținerea păcii.

Societatea are patru foruri: Adunarea generală care cuprinde pe delegații tuturor Statelor membre și care se va întruni ordinar odată pe an, iar extraordinar de câte ori va fi trebuință; Consiliul de Siguranță, care cuprinde delegații a 11 națiuni și anume 4 permanente [pe ai Angliei, Rusiei, Statelor Unite și Chinei], și 7 aleși prin rotație de Adunarea generală; Curtea internațională de justiție și un Secretariat general.

Societatea va avea la dispoziție o forță armată pentru îndeplinirea scopului ei. O hotărâre validă trebuie să întrunească 2 treimi din voturile membrilor. Fiecare Stat e obligat să pună la dispoziția Societății forțele sale cerute împotriva Statului agresiv.

frontul german, pe o întindere de 180 km. aflându-se acum la 20 km. de Memel.

Londra 10 — În Ungaria linia ferată Debreșin-Budapesta, a fost ocupată. Berlinul anunță lupte la Solnoc.

Peste 4000 inamici au fost făcuți prizonieri. Seghedinul e înconjurat dinspre Est, Nord și Sud. Căderea lui este iminentă.

Frontul din Balkani

Comitetul de eliberare jugoslav și guvernul bulgar au încheiat un acord de luptă comună împotriva germanilor și maghiarilor.

În Grecia, înaintarea aliaților spre Corint nu mai poate fi oprită. Entuziasmul, cu care trimisul guvernului grec, Canelopoulos, a fost primit în peste 18 localități din Peloponez, este indescriptibil.

În valea Vardarului și la Nord de Salonic unități de patrioți greci atacă liniile ferate.

Frontul din Apus

Londra 10 — Orașul Aix-La-Chapelle este aproape înconjurat. Între Metz și Nancy, armata a 3-a a lărgit breșa pe râul Mosella.

Peste 2000 avioane americane au atacat în cursul zilei de ieri obiective în dosul liniei Siegfried, aproape fără să întâmpine vreo rezistență.

În Italia, armatele a 5-a și a 8-a continuă să înainteze.

Participarea

sburătorilor români la luptele pentru desrobirea Ardealului de Nord.

București 10 — În completarea comunicatului Marelui Stat Major al Armatei române, privitor la operațiunile ofensive din Transilvania, se dau următoarele amănunte:

Luptele pentru lichidarea rezistențelor inamice de pe Murășul superior și mijlociu și de pe Arieș, s'au terminat.

Fixat pe poziții favorabile, inamicul a trebuit să fie scos rând pe rând din cuiburile situate pe înălțimi dominante.

Calea spre valea Someșului a fost deschisă.

Trupele sovietice înaintează în zona Târgu-Murăș—Reghin.

Vânătorii de munte români, după ce au cucerit Dealul Feleacului, se află la mai puțin de 5 km. de Cluj. Ei luptă deasemenea în flancul drept al dispozitivului sovietic care înaintează în pusta Ungariei.

Aviația română de recunoaștere și vânătoare sprijinește cu succes operațiunile terestre.

Bombardiere române au atacat, cu bune rezultate, triajul gării Someșeni și poduri de cale ferată în regiunea Apahida, dezorganizând transporturile inamicului.

ULTIMA ORĂ

Moscova 10 — Trupele sovietice au atins Marea Baltică la 35 km. Sud de MEMEL. Numai 10 km. le mai despart de Prusia Orientală.